

Ponavljanje neistina o iskorištenosti hidropotencijala

30 December 2011

Prije nekoliko dana novi generalni direktor Elektroprivrede BiH (EPBiH) Elvedin Grabovica dao je intervju u dnevniku jedne od stanica javnog televizijskog servisa. Govorio je direktor o poslovanju, o mjerama i tešnje, o izvozu struje, pa i o investicijama. Ono i to se izdvaja od svega izreèenog je direktorova tvrdnja da buduća orijentacija EPBiH treba da ide u pravcu iskorištenja hidroenergije i izgradnje novih proizvodnih kapaciteta i jer je to velika rezerva i mogućnost potrošnje iskorištenost hidropotencijala samo 30%.

Ostalo je nejasno da li se taj procenat odnosi na BiH ili FBiH, ili pak na područje i pod kontrolom EPBiH, ali pretpostavljamo da je direktor mislio na prostor cijele BiH. Prema nama dostupnim podacima ova brojka od 30% hidroenergetske iskorištenosti ponavlja se od strane energetičara i od 70-ih godina prošlog stoljeća. Taj procenat se nalazi i u planovima EPBiH iz početka sedamdesetih, pa u prostornom planu SR BiH (1981 i 2000), pa u nizu savjetovanja i foruma koji je energetski lobi tako zdušno ponavljao i lagao.

Istina, teško se može tačno zaključiti i ta se podrazumijeva pod tih 30%. Od čega je to 30%? Da li od teorijskog hidroenergetskog potencijala, da li od tehničkog hidroenergetskog potencijala ili su za osnovu uzeti ekonomsko-tehnički opravdani kapaciteti (u skladu sa raznim drugim potrebama i namjenama rijeka)? Uglavnom, nepobitna činjenica je da su od vremena prvog spominjanja te magične brojke od 30% pa do danas izgrađene velike hidroelektrane na Drini, Neretvi, Vrbasu; stotine malih hidroelektrana je trenutno u raznim fazama izvedbe, a od nekoliko velikih hidroenergetskih projekata se odustalo. Nacionalni park Una je definitivno eliminisao planove energetičara za gradnju brana na toj rijeci. Pored toga, mnogi razvojni projekti na području urbanizacije i infrastrukture u dolinama rijeka su izbrisali planove za izgradnju HE, ili su ih u krajnjem slučaju učinili preskupim i neopravdanim.

I na kraju, kada su se nekada davno u kancelarijama ministarstava i EPBiH pravili elaborati o i hidroenergetskom potencijalu bh. voda i niti je ko pitao lokalnu zajednicu za mišljenje niti su u obzir uzimani ekološki aspekti. Danas su ipak neka druga vremena kada se lokalna zajednica i te kako pita, a ekološki aspekt hidroenergetskih projekata je sve prisutniji. Zbog toga je krajnje vrijeme da vlasti i energetičari napuste davno prevaziđene brojke, da izvrše selekciju i odabir stvarno realnih projekata i prema njima odrede procenat iskorištenja, a onih famoznih 30% definitivno uklone iz svojih izjava i pohrane u istoriju gdje im je odavno mjesto.